Olli Mäenpää
5.3.2026

Perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 5/2026 vp)

Esityksen mukaan esitutkintaviranomaisen päätösvaltaan kuuluvan sakkomenettelyn soveltamisalaa laajennettaisiin niin, että siinä voitaisiin käsitellä rikosasiat, joista voi seurata enintään kaksi vuotta vankeutta. Sakkomenettelyssä olisi mahdollista määrätä enintään 60 päiväsakon suuruinen sakkorangaistus. Laajennusehdotus ei kuitenkaan koskisi eräitä henkeä ja terveyttä suojaavia rikostunnusmerkistöjä. Sakkomenettelyssä voitaisiin ehdotuksen mukaan määrätä enintään 5 000 euron suuruinen menettämisseuraamus sekä ratkaista asian selvittämisestä aiheutuneiden päihdetutkimuskustannusten korvausvelvollisuus ja asianomistajan yksityisoikeudellinen vaatimus.

Säätämisjärjestystä koskevien perustelujen mukaan esitykseen liittyvien perusoikeusnäkökohtien, erityisesti tuomiovallan käyttämiseen ja oikeusturvaan liittyvien seikkojen, vuoksi hallitus pitää perusteltuna, että esityksestä pyydettäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto ainakin soveltamisalan laajentamista koskevan ehdotuksen osalta.

Sakkomenettelyn soveltamisalan laajentaminen

Ehdotuksen mukaan sakkorangaistus voitaisiin määrätä sakkomenettelyssä seuraamukseksi yksinkertaisessa ja selvässä asiassa, jos rikoksesta ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta ja josta ei ole yleisen rangaistuskäytännön mukaisesti odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Sakkomenettelyssä voitaisiin määrätä seuraamukseksi enintään 60 päiväsakon suuruinen sakkorangaistus. Laajennettavaksi ehdotetussakaan sakkomenettelyssä ei voitaisi määrätä vankeutta, joten sakkomenettely rajoittuisi edelleen sakon määräämiseen. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää laajennuksena suhteessa sakkomenettelyn nykyiseen soveltamisalaan. Sen kohteena ovat teot, joista säädetty ankarin rangaistus on kuusi kuukautta vankeutta ja sakon enimmäismäärä on enintään 20 päiväsakkoa.

Ehdotettu sakkomenettelyn soveltamisalan laajentaminen merkitsee, että sakkorangaistuksen määräämistoimivaltaa siirtyisi tuomioistuimilta laissa säädetyissä rajoissa esitutkintaviranomaisille. Yleisenä lähtökohtana esityksen valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa on, että sekä sakkoja koskevan tuomiovallan käytössä että viranomaisten määräämisvaltaan kuuluvassa sakkomenettelyssä on viime kädessä kysymys toimivallasta käyttää valtion rankaisuvaltaa.

Ehdotusta on paikallaan arvioida etenkin siltä kannalta, että tuomiovaltaa käyttävät perustuslain 3 §:n 3 momentin mukaan riippumattomat tuomioistuimet, vankeusrangaistuksen voi perustuslain 7 §:n 3 mukaan määrätä vain tuomioistuin ja jokaisella on oikeus perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai viranomaisessa. Perustuslain 21 § turvaa myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6(1) artiklan edellyttämän oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin aina, kun päätetään henkilöä vastaan nostetusta rikossyytteestä (HE 309/1993 vp, s. 49). Lisäksi jokaisella on säännöksen mukaan oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös – myös sakkomenettelyssä annettu päätös – tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Perustuslakivaliokunnan käytäntöä

Perustuslakivaliokunta on arvioinut voimassa olevan lain mukaista sakkomenettelyn soveltamisalaa lähinnä siltä kannalta, että siinä on kysymys sakon määräämisvallan siirtämisestä tuomioistuimen ulkopuolelle (PL 3.3 §) ja soveltamisalan määrittelyllä on merkitystä oikeusturvan takeiden (PL 21 §) kannalta. Aikaisemmassa käytännössään perustuslakivaliokunta on korostanut, että sakkomenettelyn käyttö ei saa johtaa siihen, että rikosoikeudellista vastuuta siirretään hallintomenettelyyn tavalla, joka heikentää oikeusturvaa (PeVL 23/2001 vp). Lisäksi sakkomenettely, jossa viranomainen määrää rangaistuksen ilman tuomioistuinkäsittelyä, on poikkeus perustuslain 21 §:n mukaisesta oikeudesta tuomioistuinkäsittelyyn. Tällainen poikkeus on perustuslakivaliokunnan hyväksyttävissä vain, jos menettely koskee luonteeltaan vähäisiä rikkomuksia, joissa rikosoikeudellinen moitittavuus on alhainen, ja jos epäillyllä on tosiasiallinen mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi (PeVL 17/2014 vp, PeVL 32/2013 vp).

Voimassa olevan lain säätämiseen johtanutta hallituksen esitystä koskevassa valiokunnan lausunnossa PeVL 7/2010 vp valiokunta ei pitänyt sakkomenettelyä koskevaa sääntelyä perustuslain kannalta ongelmallisena. Lausunnossa arvioitiin kokoavasti sakon määräämisvallan käyttämistä tuomioistuimen ulkopuolella. Valiokunta totesi yleisarvionaan sakkomenettelyn soveltamisalan määrittelystä seuraavan: ”Summaarisessa menettelyssä käsiteltävät rikkomukset mahdollistavat tuomioistuinten keskittymisen vakavampien ja monimutkaisten rikosasioiden käsittelyyn. Rikkomusten runsaslukuinen ja perusteellinen käsitteleminen tuomioistuimissa vaarantaisi perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaista oikeutta saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivästystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Olennaista on, että rikkomuksesta epäilty tai asianomistaja, joka ei anna suostumustaan summaariseen menettelyyn, saa asian tavalliseen rikosasioiden käsittelyyn tuomioistuimessa.” Valiokunnan mielestä tuomiovallan käytön edelleen laajentamiseen tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelle on kuitenkin suhtauduttava pidättyvästi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 7/2010 vp ja sitä edeltävissä lausunnoissa esitettyjen kriteerien ja lähtökohtien perusteella on mahdollista arvioida, 1)

onko kyseessä sellainen puuttuminen perustuslain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomiovallan ydinalueeseen, että kyse ei olisi vähämerkityksisestä puuttumisesta tuomiovallan käyttöön, ja 2) rajoittuuko viranomaisen päätösvaltaan kuuluvan sakon määräämismenettelyn soveltamisalan laajentamista koskeva ehdotus luonteeltaan vähäisiin rikkomuksiin, joissa rikosoikeudellinen moitittavuus on alhainen. Lisäksi on aiheellista arvioida 3) ehdotuksen vaikutuksia perustuslain 21 §:ssä turvattuun oikeusturvaan ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Laajennetun sakkomenettelyn ala vaikutukset tuomiovallan käyttöön

Sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamista koskevassa arvioinnissa voidaan tuomiovallan käytön alan kannalta todeta, että perustuslain 3 §:n 3 momentissa tuomiovallan käytön alaa ei ole määritelty sisällöllisesti. Säännöksen tarkoituksena onkin ilmaista vain yleinen lähtökohta, jota täydennetään perustuslain muissa säännöksissä (HE 1/1998 vp, s. 75). Tältä osin tuomiovallan käytön alaa määrittelee yleisluonteisesti ja suuntaa-antavasti ylimpien tuomioistuinten tehtäviä koskeva perustuslain 99 §:n 1 momentti, josta käy ilmi, että tuomiovallan käytön kohteena ovat riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat.

Rikosoikeudellisen rangaistusvallan alan kannalta perustuslain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomiovallan käytön ydinalueeseen kuuluu erityisesti vapausrangaistuksen määrääminen, kun otetaan huomioon, että perustuslain 7 §:n 3 momentin ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6(1) artiklan mukaan vain tuomioistuin voi määrätä rangaistuksen, joka sisältää vapaudenmenetyksen. Tuomiovallan käytön ydinalueelle voidaan katsoa kuuluvan myös tuomiovallan käyttö yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa.

Tältä kannalta voidaan todeta, että perustuslakivaliokunnalla ei sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamista koskevassa lausunnossaan PeVL 37/2017 vp ollut huomauttamista hallituksen esityksessä esitettyyn arvioon, jonka mukaan tuomiovallan käytön ydinalue jää ehdotuksen mukaan koskemattomaksi, kun sakkomenettelyssä ei voida määrätä vapaudenmenetystä, eikä menettelyssä annettavaa sakkorangaistusta voida muuntaa vankeudeksi. Nyt ehdotettu laajennus ei mahdollistaisi vapausrangaistuksen määräämistä sakkomenettelyssä eikä sakkomenettelyssä määrättyä sakkoa myöskään voitaisi muuntaa vankeudeksi.

Tuomiovallan käytön alaa täsmentää myös perustuslain 21 §:n 1 momentti, jossa taataan oikeus saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai viranomaisessa määrittelemättä kuitenkaan tarkemmin tämän toimivallan jaon perusteita. Olennainen perusvaatimus oikeusturvan takeiden ja tuomiovallan käytön sisällön kannalta on samaan säännökseen perustuva oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tämä oikeuden tuomioistuinkäsittelyyn perustava vaatimus koskee myös rangaistusta koskevaa viranomaisen päätöstä. Esityksessä laajennettaisiin joiltain osin tuomiovallan käytön soveltamisalaa sakkomenettelyä koskevaan päätöksentekoon. Nämä sakkomenettelyn soveltamista koskevat näkökohdat huomioon ottaen ehdotuksella ei

puututtaisi ongelmallisella tavalla perustuslain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomiovallan käytön alaan rikosasioissa.

Näiden peruslähtökohtien lisäksi valtiosääntöoikeudellisessa arviossa on aiheellista ottaa huomioon ne merkittävät laadulliset muutokset, jotka on EU-lainsäädännön perusteella ja vakiintuneesti myös perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella toteutettu rahamääräisten rangaistusluonteisten seuraamusten määräämistä koskevaan lainsäädäntöön. Keskeisenä voidaan tältä kannalta pitää rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten – erityisesti seuraamusmaksujen – yleistymistä, pitkälti EU-lainsäädäntöön perustuen.

Tällaisten seuraamusmaksujen kohteena on lainvastaisia tekoja ja laiminlyöntejä, joiden voidaan arvioida vakavuudeltaan ja moitittavuudeltaan rinnastuvat vähintään tekoihin, joista ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Lisäksi viranomaisten päätösvaltaan kuuluvassa seuraamusmaksumenettelyssä määrättävien rangaistusmaksujen rahalliset määrät voivat olla enimmillään kymmeniä miljoonia, mikä ylittää olennaisesti laajennettavaksi ehdotetussa sakkomenettelyssä määrättävien sakkojen rahamäärät. Tosin ylimmät seuraamusmaksujen määrät perustuvat välittömästi sovellettavaan EU-lainsäädäntöön.

Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt näitä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Engel-kriteerien (Engel ym. v. Alankomaat, EIT 1976) mukaan rikosoikeudellisiin rangaistuksiin rinnastuvien hallinnollisten rangaistusseuraamusten määräämistä tuomiovallan käytön ulkopuolella huomattavasti laajentavia muutospiirteitä sellaisenaan valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallisina. Rahamääräisiä rangaistusseuraamuksia koskevaa päätösvallan käyttöä on siten voitu säätää käytettäväksi viranomaismenettelyssä myös olennaisesti laajemmin kuin rajoitetuissa ja vähämerkityksissä asioissa. Siltä osin kuin on kysymys ankarista ja hyvin suurista hallinnollisista seuraamusmaksuista, valiokunta on kuitenkin edellyttänyt, että niistä päättäminen tulee säätää monijäsenisen hallinnollisen toimielimen tehtäväksi (PeVL 14/2018 vp).

Tuomiovallan soveltamisala on näin ollen perustuslakivaliokunnan keskeisen lausunnon PeVL 7/2010 vp jälkeen käytännön kehityksen myötä muuttunut niin, että päätösvaltaa rangaistusluonteisten seuraamusten määräämiseen on laajasti säädetty ensi vaiheessa käytettäväksi tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella myös merkittävissä asioissa, joissa lainvastainen menettely on erityisen vakava ja moitittava. Nyt ehdotettua viranomaismenettelyssä toteutettavan sakkomenettelyn laajentamista ei verrattuna rahamääräisiä hallinnollisia rangaistusseuraamuksia koskevan hallinnollisen päätösvallan laajuuteen ja merkittäviin oikeusvaikutuksiin voitane pitää erityisen poikkeuksellisena tai merkittävänä.

Ehdotettua sakkomenettelyn soveltamisalan laajennusta ei tältä kannalta arvioituna voida pitää myöskään poikkeuksellisena puuttumisena tuomiovallan käyt-

töön tai ainakaan sen käytön ydinalueelle. Vertailussa ja arvioinnissa on tosin otettava huomioon myös prosessuaaliset ja tuomiolinjojen väliset erot sakkomenettelyn ja seuraamusmaksumenettelyn välillä. Näitä eroja ei tosin perustuslain 3 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomiovallan käytön alan valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta ole aihetta pitää erityisen olennaisina. Oikeustilan muutoksen lisäksi on otettava huomioon erityisesti valtiosääntöoikeudelliset näkökohdat, jotka määrittelevät laajennettavaksi ehdotetun sakkomenettelyn suhdetta oikeusturvan saatavuuteen ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin.

Päätösvallan puitteet ja rajoitukset laajennetussa sakkomenettelyssä

Esityksen perusteluissa kiinnitetään huomiota siihen, että myös laajennetussa sakkomenettelyssä harkintavalta perustuisi tyypillisesti vakiintuneisiin rangaistustasoihin, jotka määrätään varsin kaavamaisesti esimerkiksi rikoksella aiheutetun vahingon tai anastetun omaisuuden suuruuden tai tieliikenteessä ajetun ylinopeuden perusteella. Sakkomenettelyssä toimivilla viranomaisilla olisi käytössään selkeä ohjeistus, joilla sakkomenettelyyn soveltuvat tapaukset tunnistetaan ja pystytään arvioimaan se, ettei rikoksesta seuraa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa (HE, s. 107).

Laajennetun soveltamisalan säännösperusteisena rajoituksena olisi lisäksi ensinnäkin se, että sakkomenettelyssä voitaisiin käsitellä vain yksinkertaiset ja selvät asiat. Lisäksi sen ulkopuolelle jäävät muun muassa rikokset, joista ei ole yleisen rangaistuskäytännön mukaisesti odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa (1.1 §:n 1 kohta). Vastaavasti tuomiovallan alaan ja tuomioistuimen käsiteltäväksi rikosprosessuaalisessa oikeudenkäynnissä kuuluisivat sellaiset muut rikosasiat, joissa tulee arvioitavaksi ankarampi rangaistus kuin sakko.

Ehdotetussa uudessa 1 a §:ssä sakkomenettelyn laajennetun soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin henkeen, terveyteen ja vapauteen kohdistuvat rikokset, seksuaalirikokset, terrorismirikokset, sotarikokset, rikokset ihmisyyttä vastaan, lainsäädäntö-, toimeenpano- ja tuomiovallan käyttöön kohdistuvat rikokset sekä rikoslain 17 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen. Laajennettu sakkomenettely ei myöskään tulisi sovellettavaksi alaikäisten kohdalla. Myös näissä tapauksissa rikosasia käsiteltäisiin tuomioistuinmenettelyssä.

Ehdotettuja laajennettavaksi ehdotetun sakkomenettelyn soveltamisalan rajoituksia voidaan pitää perusteltuina ja asianmukaisina. Niiden voidaan arvioida rajoittavan laajennettavaksi ehdotetun sakkomenettelyn soveltamisalaa riittävästi. Tähän arvioon vaikuttaa myös se näkökohta, että hallinnollisessa menettelyssä voidaan perustuslain estämättä määrätä rahamääräisiä rangaistusseuraamuksia teoista ja laiminlyönneistä, jotka vakavuudeltaan ja moitittavuudeltaan rinnastuvat vähintään tekoihin, joista ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta

Laajennettu sakkomenettely perustuslain 21 §:n kannalta

Perustuslain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asianmukaisen ja viivytyksettömän käsittelyn takeiden kannalta on merkittävää, että sakkomenettelyn ehdotetun laajennuksen arvioidaan parantavan epäillyn ja asianomistajan mahdollisuutta saada asiansa käsiteltyä viivytyksettä. Asianmukaisen menettelyn takeiden kannalta on merkitystä myös sillä, että esitutkinta olisi edelleen 7 §:n 3 momentin mukaan suoritettava syyteharkinnan edellyttämässä laajuudessa, jos asianosaiset eivät suostu asian käsittelemiseen sakkomenettelyssä.

Molemmilla osapuolilla olisi lisäksi 35 §:n 1 momentin mukaan oikeus hakea käräjäoikeudelta valittamalla muutosta sakkomenettelyssä annettuun ratkaisuun ilman muutoksenhakuoikeuden nykyisiä rajoituksia, mikä turvaisi perustuslain 21 §:n 1 momentissa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6(1) artiklassa määritellyn oikeuden ja pääsyn oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Muutoksenhakuoikeutta koskeva sääntely laajentaisi samalla edellytyksiä tuomiovallan käytölle myös sakkomenettelyn soveltamisalaan kuuluvissa vähämerkityksellisemmissä rikosasioissa.

Sakkomenettelyn soveltamisalan laajentaminen ehdotetulla tavalla johtaisi rangaistuksia koskevan määräämisvallan siirtymiseen nykyistä enemmän tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelle. Tätä muutosta on kuitenkin aiheellista arvioida ottaen huomioon tällaisen päätöksenteon yleistyminen ja sen vaikutukset rahamääräisten rangaistusseuraamuksien määräämistä koskevan päätösvallan laajentumiseen viranomaismenettelyssä. Samalla ehdotus kuitenkin vahvistaisi tuomioistuinten edellytyksiä keskittyä tuomiovallan käytön ydinalueelle kuuluviin yksilön oikeusturvan kannalta olennaisiin ja keskeisiin rikosasioihin sekä vakavampien ja monimutkaisten rikosasioiden käsittelyyn. Tämän voidaan arvioida myös vähentävän oikeudenkäyntien pitkän keston aiheuttamia oikeudenloukkauksia ja vahvistavan tuomiovallan käytön ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin edellytyksiä.

Kokonaisarvio

Kokonaisuutena arvioiden sakkomenettelyn ehdotettua laajennusta voidaan pitää asiallisesti perusteltuna, verraten maltillisena ja olennaisilta osin riittävän rajattuna. Nämä piirteet toteuttavat myös perustuslakivaliokunnan aikaisemmassa käytännössä edellyttämää pidättyvää suhtautumista tuomiovallan käytön edelleen laajentamiseen tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelle etenkin sakkomenettelyssä.

Ehdotetulla sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamisella turvattaisiin erityisesti perustuslain 21 §:n 1 momenttiin perustuvaa oikeutta saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa tuomioistuimessa sekä oikeutta saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi. Sakkomenettelyä koskeva menettelysääntely toteuttaa myös samaan säännökseen perustuvaa oikeutta saada asiansa käsitellyksi asi-

anmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa viranomaisessa. Ehdotusta ei kokonaisuutena arvioiden voida pitää ongelmallisena myöskään perustuslain 3 §:n 3 momentin ja 7 §:n 3 momentin kannalta.

Esitutkintaviranomaisten toimivallan laajentaminen

Esitutkintaviranomaisten toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi niin, että ne voisivat antaa sakkomääräyksen kaikissa niissä asioissa, joissa syyttäjä voimassa olevan lainsäädännön nojalla vahvistaa sakkovaatimuksen antamalla rangaistusmääräyksen. Poliisin ratkaisuvallan piiriin kuuluisivat siten kaikki teot, joista säädetty enimmäisrangaistus on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Sama toimivalta olisi tullimiehillä, rajavartiomiehillä ja erätarkastajilla. Samalla esitutkintaviranomaisten toimivaltaan kuuluvaa päiväsakon lukumäärää korotettaisiin nykyisestä 20 päiväsakosta 60 päiväsakkoon.

Ehdotus siirtäisi näiltä osin ratkaisuvaltaa syyttäjältä esitutkintaviranomaisille. Sillä ei siten siirrettäisi asioita pois tuomioistuimilta, vaan siirto tapahtuisi lähinnä syyttäjän ja poliisin välillä. Ehdotuksen taustalla on muun muassa vuotta 2024 koskeva havainto, jonka mukaan syyttäjien sellaisenaan vahvistamat ja lieventämät rangaistusmääräykset muodostavat 98 prosenttia kaikista syyttäjän sakkoratkaistuista (32 847 kpl). Käytännössä syyttäjät siten muuttavat sakkovaatimuksessa esitettyä arviota harvoin, joskin suurin osa syyttäjälle vahvistettavaksi tulevista sakkovaatimuksista on hyvin kaavamaisia (HE, s. 19).

Ehdotettua sääntelyä on aiheellista arvioida erityisesti perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeusturvan kannalta. Keskeisenä arvioinnin perustana voidaan pitää säännöksen 1 momentin takaamaa oikeutta saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai viranomaisessa. Merkitystä on myös oikeudella saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Ehdotettu siirto koskisi suhteellisen vähäisiä rikkomuksia. Siirron kohteena eivät olisi teot, joissa tulisi arvioida sakko- ja vankeusrangaistuksen välistä rajaa, koska esitutkintaviranomaiset voisivat määrätä enintään 60 päiväsakon sakkorangaistuksen. Siirron piiriin voisi ilmeisesti silti kuulua myös asioita, joita ei voida pitää lain tulkinnan kannalta yksinkertaisina. Esitutkintaviranomaisen antaman sakkomääräyksen lainmukaisuuden voisi kuitenkin saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Ehdotettua sääntelyä ei siten kokonaisuutena arvioiden voida pitää perustuslain 21 §:n kannalta ongelmallisena.

Ehdotettua päiväsakkojen enimmäismäärää voidaan oikeusturvan takeiden kannalta pitää verraten korkeana. Enimmäismäärän lähettyvillä olevat rikokset ovat yleensä melko vakavia, ja rangaistuksen määrääminen edellyttää myös huolellista oikeudellista harkintaa. Lähinnä mietintövaliokunnan tehtävänä olisi arvioida, onko enintään 60 päiväsakon enimmäisrajaa joiltain osin aiheellista alentaa tai kohdentaa tarkemmin.